

" Let Them Eat Cheesecake ! "

Why Dairy Foods on Shavuot?

Sources: DBS Torah CD Rom, Bar Ilan Responsa, Otzar Hachochma, Chabad.org

Source #1:

Rav Moshe Isserles "Remah" in Shulchan Aruch Orach Chayim Ch. 494

ג ... ונוהגין בכל מקום לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות...

It is a custom everywhere to eat dairy foods on the first day of Shavuot.

Source #2: Rambam, Hilchos Yom Tov 6:17

שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג עם שאר ימים טובים כולם אסורים בהספד ותענית, וחייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים עליו שנאמר [דברים ט"ז] **ושמחת בחגך וגו'**, אף על פי שהשמחה האמורה כאן היא **קרבת שלמים** ... יש בכלל אותה שמחה לשמוח הוא ובניו ובני ביתו כל אחד ואחד כראוי לו.... **והאנשים אוכלין בשר ושותין יין שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביין**

The seven days of Pesach and the eight days of Succos, along with the other festivals are days in which we do not deliver eulogies and do not fast - and a person must be joyous on them along with all of the members of his family, as it says in Sefer Devarim, "And you shall be joyous in your festival." Even though this joy referred to here is the Korban Shelamim offering...included in this joy is rejoicing with family members in a manner appropriate to each one of them...Men rejoice by consuming meat and wine...

Shulchan Aruch HaRav rules that the Torah imperative of eating meat is dependent on the Beis Hamikdash, but notes that there is nevertheless a great "mitzvah" to eat meat..

Source #3: Shulchan Aruch, Yoreh Deah, 89:1-2

אכל בשר, אפילו..עוף, לא יאכל גבינה אחריו עד שישהה שש שעות....

One who eats meat, even.. poultry, should not eat cheese thereafter until he has waited for six hours...

אכל גבינה, מותר לאכול אחריו בשר, מיד, ובלבד שיעיין ידיו שלא יהא שום דבר מהגבינה נדבק בהם.. וצריך לקנח פיו ולהדיחו ...

If he ate cheese, he can eat meat immediately thereafter, on condition that he ensures that no cheese is still adhering to his hands...and he must rinse and clean out his mouth well...

In light of the above, the famous commentary on the Shulchan Aruch, Magen Avraham, warns us to be extra careful after we have our dairy dish and before we eat the meat part of our Yom Tov meal

Source #4: Shnei Luchos HaBris, Rabbi Yeshaya Horowitz:

כתב השל"ה במס' שבועות שלו (קפ, ב. ד"ה ההפטרה): העולם נוהגין לאכול בחג השבועות מאכלי חלב, ואחר-כך אוכלין בשר לקיים "ושמחת בחגך" ואין שמחה בלא בשר, אז צריך לדקדק להתקדש, בפרט ביום קדוש כזה שהוא מתן תורתנו, לעשות קינוח והדחה היטב, ולהפסיק בברכת-המזון ולהמתין שעה, ואחר-כך יפרוס מפה אחרת ויערוך השלחן ובשר (הבאר-היטב תצד, ח הביא

The Jewish world is accustomed on Shavuos to eat dairy foods, and then to eat meat to fulfill the mitzvah of "rejoicing in your holiday" ... but we must be very careful to be scrupulous, especially on this holy day, the day of the Giving of our Torah, to clean and rinse our mouths properly, to separate between the two parts of the meal with Birkas Hamazon, and to wait an hour, and then to spread out a new table cloth, and set the table for the meat part of the meal...

*According to Rav Dovid Tzvi Hoffman, the requirement to "Bensch" and wait an hour etc, is only according to those who are strict in accordance with the Zohar, not to even eat meat after cheese....

Source #5: Darche Teshuva, Yoreh Deah, 89:19

למטע המנהג עי"ש וע' באורח מיבור שהתפלא ג"כ על השל"ה שכ' במס' שבועות דבעל-פה להמנהג לאכול מאכלי חלב יש לעשות קינוח והדחה היטב ולפסק בצרכה המזון ולהמתין שעה ואח"כ יאכל בשר דהלא זה הוא כמבדק צרכה המזון על מנהג לאכול בשר כיון דמוכרח לאכול בשר צו"ס כמ"ס השל"ה נופי' בה וק"כ כמבדק צרכה"ז אי כמכין עומד לאכול בשר דהוא בלא"ה לא ה' מבדק עדיין צרכה"ז וגם הוי קנה בצרכה שאינה לריבה ע"כ עדיף טפי לבטל המנהג הזה כמ"ס התורה חיים ולא יאכל בשבועות מאכלי חלב כלל עי"ש והא' תמר כיון שמנהג זה לאכול מאכלי חלב בתג השבועות הביא מרן ברמ"א בא"ח סי' הל"ד מי הוא אבר יעבור על זה וע' במנחת"י כלל פ"ו

See the Sefer "Orach Mishor" who was similarly surprised by the words of the Shla... and said : "...since the Shla's recommended practice is tantamount to reciting Birkas Hamazon with the intention of eating meat - after all, he is obliged to eat meat on Yom Tov - because otherwise, he would not have recited Birkas Hamazon, and its also somewhat of an unnecessary beracha - It is therefore preferable to annul this custom, as the Toras Chaim says, and not eat dairy on Shavuos at all..." In my view, since this custom to eat dairy foods on Shavuos is cited by Remah.. who are we to transgress his words???

Q: What prompted the Jewish people to take on the custom of consuming Dairy products if it causes such a controversy: Not only does it seem to run counter to the mitzvah of consuming meat for the Yom Tov meals, but it presents kashrus issues...???

Source #6a) Bamidbar Ch. 28

(כו) וּבְיוֹם הַבְּכוּרִים בְּהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לַה' בַּשָּׁבֻעַתֵיכֶם מִקֶּרֶא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם
כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ:

26. On the day of the first fruits, when you offer up a new meal offering to the Lord, on your festival of Weeks; it shall be a holy convocation for you, and you shall not perform any mundane work.

b) Rashi

(כו) וּבְיוֹם הַבְּכוּרִים - חַג הַשְּׁבֻעוֹת קָרוּי בְכוּרֵי קֶצִיר חֲטִיב ע"ש שְׁתֵּי הַלֶּחֶם שֶׁהֵם רֵאשׁוֹנִים לַמִּנְחָת
חֲטִיב הַבָּאָה מִן הַחֲדָשׁ:

26. On the day of the first fruits. **The festival of Weeks [Shavuoth] is called the first fruits of the wheat harvest, because of the two loaves, which were the first of the wheat offerings to be brought from the new [crop].**
— [Men. 84b]

Source #7: Shulchan Aruch Orach Chayim Ch. 494:3

... וְנוהגין בכל מקום לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות; ונ"ל הטעם
שהוא כמו השני תבשילין שלוקחים בליל פסח, זכר לפסח וזכר לחגיגה, כן אוכלים
מאכל חלב ואח"כ מאכל בשר וצריכין להביא עמהם ב' לחם על השלחן שהוא
במקום המזבח, ויש בזה זכרון לב' הלחם שהיו מקריבין ביום הבכורים.

It is a custom everywhere to eat dairy foods on the first day of Shvuos. It seems to me that the reason behind this practice is based on the two cooked dishes that we take on Pesach night, to symbolize the Korban Pesach and Korban Chagigah. So, too, we eat dairy foods and then meat - to do this, we have to bring two loaves of bread to the table (which has replaced the altar) - and this serves to remind us of the two breads that they would offer on Yom HaBikkurim (the Festival of the Firstfruits - ie Shavuos)

Is there an inherent mitzvah to eat dairy foods according to Rav Isserles? What exactly is the logic of the practice?

#7b) Chofetz Chayim, in the Mishna Berura explains:

... ר"ל כשם שבפסח עושין זכר לקרבן כן אנו צריכין לעשות בשבועות זכר לשתי הלחם שהיו מביאין. וע"כ אוכלים מאכלי חלב ואח"כ מאכל בשר וצריכין להביא עמהם שתי לחמים דאסור לאכול בשר וחלב מלחם אחד ויש בזה זכרון לשתי הלחם:

That is, just as on Pesach, our practice memorializes the Korban, so, too, we must act in a way that will recall the two breads brought on Shavuot. Therefore, we eat dairy foods and then meat, so that we have to bring two separate loaves of bread - since it is forbidden to eat a milk meal and meat meal from one loaf of bread, and this reminds us the two breads brought on Shavuot....

**What's the significance of the symbolism introduced here by Remah?
Remember last week's Pesach – Shavuot connection?**

#7c) Sefer Hachinuch:

The roots of this mitzvah: the essence of the Jewish people is the Torah; it is because of the Torah that Heaven and earth were created, as it says (Yirmiyahu 33:25) "If I had not had made My covenant, I would not have established day and night..." It is the main reason for which we were redeemed from Egypt, so that we would receive the Torah on Sinai and fulfill it...

Source #8: Sefer Kol Bo Ch. 52

KOL BO

The author of the Kol Bo was apparently R. Aharon ben R. Jacob ha-Cohen of Narbonne, France. He lived in the thirteenth and fourteenth centuries and spent some time in Spain. In 1306 he was expelled from France together with all the Jews there, and he settled on the island of Majorca near Spain.

**... גם נהגו לאכול דבש וחלב בחג שבועות מפני התורה שנמשלה לדבש
וחלב כמו שכתוב (שיר השירים ד, יא) "דבש וחלב תחת לשונך"...**

Source #9a: Shir HaShirim ("Song of Songs") 4:11

**נִפְתַּח תִּטְפָּנָה שְׁפָתוֹתַי כִּלְהַ דְּבַשׁ וְחֵלֶב תַּחַת לְשׁוֹנִי וְרֵיחַ שְׁלֵמִתַי כְּרֵיחַ
לְבָנוֹן:**

11. Your lips drip flowing honey, O bride; honey and milk are under your tongue, and the fragrance of your garments is like the fragrance of Lebanon.

9b) Midrash Shir HaShirim Rabba 4:23

ר' יוסי אומר כל מי שאומר דברי תורה ברבים ואינן ערבין על שומעיהן כדבש זה שבא מצוף נוח לו שלא אמרן רבנן אמרי כל מי שאומר דברי תורה ברבים ואינן ערבין על שומעיהן כדבש וחלב המעורבין זה בזה נוח לו שלא אמרן....

9c) Torah Temimah

דבש הבא מצוף כלומר בעוד שהדבש בחלתו, שאז מתקו חזקה וערבה:

9d) Siddur

ברוך אתה ה' אלֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה:
וְהָעֵרַב נָא ה' אֵלֵהֵינוּ אֶת דִּבְרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ
וְצִאֲצֵאֵינוּ. וְצִאֲצֵאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. כְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרַתְךָ לְשִׁמְחָה: בְּרוּךְ
אַתָּה ה' הַמְלַמֵּד תוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

Blessed art Thou, LORD our God, King of the universe, who has sanctified us with His commandments and commanded us to engross ourselves with the words of Torah.

Please LORD, our God, sweeten the words of Your Torah in our mouths and in the mouths of all Your people Israel. May we and our offspring, and the offspring of Your people, the House of Israel, may we all, together, know Your Name and study Your Torah for the sake of fulfilling Your desire.

Blessed are You, LORD, Who teaches Torah to His people Israel.

Source #10a): Sefer Mei HaShiloach - Parshas Toldos

...והוא תפלה שהתפלל לה' שע"י ד"ת יבא בלבו חשק להוספת עוד ד"ת, והוא למשל, לאדם ששבע מאכילה ואעפ"כ אם בא לפניו מאכל טוב המאכל הזה ממשיך לו תתאוה וחשק לאכול יותר וכן הוא הענין בד"ת וזה שאנו מתפללין בכל יום, והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו, היינו שימתקו לנו הד"ת שיהי לנו בכל פעם תשוקה יותר אליהם...

10b) Tiferes Shlomo on the Festivals

....ובזה ממילא נזכה שנה"י אנחנו וצאצאינו וכו' כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך. אמן.

Source #11: Talmud Sotah 12b - Background: when was Moshe born, and how long was he hidden by his mother?

היה אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבשיע מי שעתידי לקבל תורה מהר
 סיני ביום זה ילקה ביום זה בשלמא למ"ד בששה בסיון משכחת לה ג' ירחי
 *דאמר מר בשבעה באדר מת ובשבעה באדר נולד משה ומשבעה באדר
 ועד ששה בסיון תלתא ירחי אלא למ"ד בעשרים ואחד בניסן היכי משכחת
 לה אותה שנה מעוברת היתה רובו של ראשון ורובו של אחרון ואמצעי שלם
 ותאמר איתרו אל בת פרעה האלך וקראתי לך אשה מנקת מן העבריות
 ומאי שנא מעבריות מלמד שהחזיריהו למשה על כל המצדיות כולן ולא ינק
 *אמר פה שעתידי לדבר עם השכינה יינק דבר טמא והיינו דכתיב °את מי
 יורה דעה וגו' למי יורה דעה ולמי יבין שמועה לגמולי מחלב ולעתיקי משרדים
 ותאמר לה בת פרעה לכו* וגו' א"ר אלעזר מלמד שהלכה בזריות כעלמה ר'
 שמואל בר נחמני אמר העלמה שהעלימה את דבריה ותאמר לה בת פרעה
 הילכי את הילד הזה אמר רבי חמא בר' תינא מתנבאה ואינה יודעת מה
 מתנבאה הילכי הא שליכי ואני אתן את שברך א"ר חמא בר' תינא לא דיין
 לאדיתה עצמו ירוי להו אבירתו אלא שנתניו להו שברו °ותקח מים הנביאה

ששבעה באדר נולד שנאמר * ויאמר
 אליהם בן משה ועשרים שנה אנכי
 היום וגו' מה מ"ל היום היום מלאו ימי
 ושנתי: שלשה ירחי. היו והן ג' חדשים
 שהלפינתו: רובו של ראשון. לא חסר
 אלא ו' ימים ורובו של ג' דהיינו ניסן
 ואמצעי שלם אדר השני שלם: מאי שנא
 מן העבריות. דקאמרה לה מכלל
 דמנציות לא יחא לה: דבר טמא. זו
 טמא. דכתיב °את מי יורה דעה
 ולמי יבין שמועה לגמולי מחלב
 ולעתיקי משרדים. ותאמר לה בת
 פרעה לכו* וגו' א"ר אלעזר מלמד
 שהלכה בזריות כעלמה ר' שמואל
 בר נחמני אמר העלמה שהעלימה את
 דבריה ותאמר לה בת פרעה הילכי
 את הילד הזה אמר רבי חמא בר' תינא
 מתנבאה ואינה יודעת מה מתנבאה
 הילכי הא שליכי ואני אתן את שברך
 א"ר חמא בר' תינא לא דיין לאדיתה
 עצמו ירוי להו אבירתו אלא שנתניו
 להו שברו °ותקח מים הנביאה

Then said his sister to Pharaoh's daughter, Shall I go and call thee a nurse of the Hebrew women?³⁰ Why just 'of the Hebrew women'? — It teaches that they handed Moses about to all the Egyptian women but he would not suck. He³¹ said: Shall a mouth which will speak with the *Shechinah* suck what is unclean! That is what is written: Whom will He teach knowledge etc.³² — To whom will He teach knowledge and to whom will He make the message understandable? To them that are weaned from the milk, and drawn from the breasts.

Source #12 R. Shimon Glicksberg, Toras HaDrasha

הילד. ובאופן זה הוציאה את משה מחנוך בת פרעה ותמסרהו לחנוך בת לוי. ורק אחרי שהתגדל והתחנך בביתו של עמרם גדול הדור וברוחן של מרים ויוכבד, הצדקניות שבאותו הדור, רק אז הביאתו אמו לבת פרעה ויהי לה לבן. ורוחה של בת לוי ותכונת נפשה נקלטו אפוא במוחו ודמו של התינוק יחד עם חלב אמו, וחנוכה הטוב כבר התרשם בלבו, עד כי גם אחרי שהותו ימים רבים, בפלטין של פרעה, יועל לגדולה לא שכח את עמו האמלל — ,ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם". המלה "אחים" בקרב יהודי מצרים נשמעה ראשונה מפי משה (,ויצא אל אחיו" ¹²⁴ "אלכה ואשובה אל אחי") והוא היה הראשון שהלך לראות בצערם של ישראל ,נתן נפשו עליהם", ועל ידי זה זכה, שידבר עמו ה' פנים אל פנים והיה

היום חדרשה. וליהסרבו. שמועני טמא רב ומאיר דבר הלוי > דרשנים ונושאים שונים. << (1) עמוד מס 164 הדרשם שיש תרות אצור החרבו